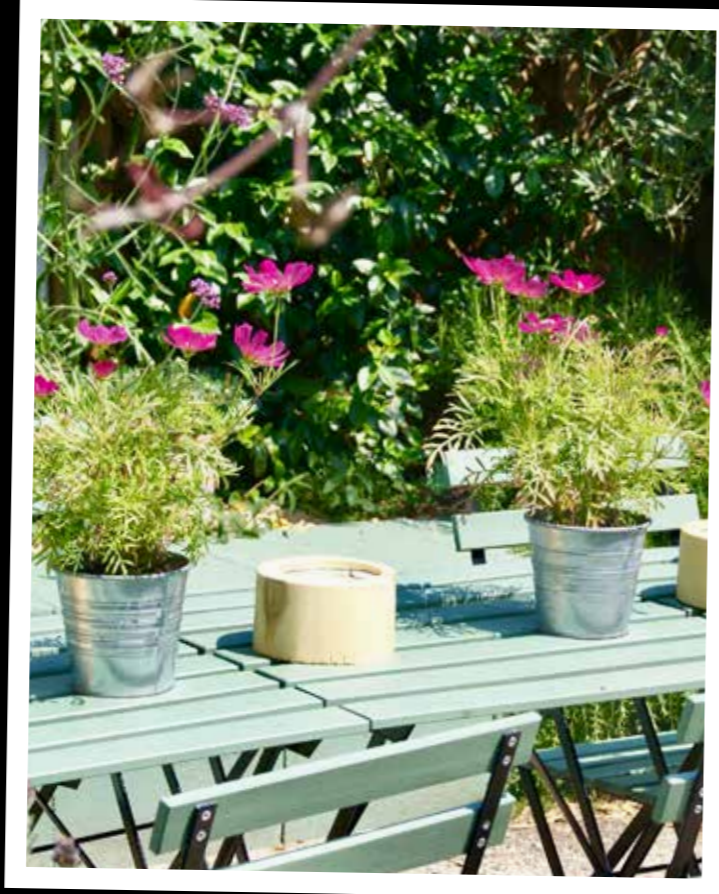

Het schuurtje kon volgens mijn makelaar wel tegen de vlakte voor een overdekte buitenkeuken. Dat heb ik maar niet gedaan, en daar ben ik nog altijd heel blij om.

Achter in mijn tuin zit ik omgeven door verhoogde bedden en klimmers heerlijk beschermd.

EEN TUIN MET HERINNERING

Op een gure januaridag trof ik mijn tuin compleet overwoekerd aan toen ik er voor de eerste keer met een makelaar doorheen liep. Zijn glatte praatjes ('er zit prima bestrating onder deze bramen en dat schuurtje sloop je gewoon voor een overdekte buitenkeuken met terrasverwarming') verdwenen even naar de achtergrond toen ik doorkreeg hoe groot dit stukje grond was voor een stadstuin. In gedachten verzonken nam mijn toekomstige tuin alle mogelijke vormen aan. Het huis was in dezelfde staat als de tuin: in de basis prachtig, maar compleet verwaarloosd. Ik begon al snel met het wegruimen van de woekerende bramenstruiken en kruiwagens vol zevenblad. Daarna volgde het maken van mijn tuinplan en toen het grootste feest, de beplanting. Op een ochtend zag ik, omringd door nieuwe aanwinsten van de kwekerij, een klein etiketje in de omgewoelde grond zitten. In een ouderwetse typografie, maar nog goed leesbaar, zag ik tot mijn stomme verbazing dat ik op het punt stond exact dezelfde plant op exact dezelfde plek te planten. Ik voelde mij plots verbonden met de vroegere bewoners. Van omwonenden hoorde ik later dat er een dame in mijn huis woonde, die gek was op tuinieren, musiceren en... een borrel. Door de enorm hoge leeftijd die ze bereikten, waren zij en haar man niet meer in staat de tuin bij te houden. Wel waren ze nog hartstikke verliefd, en er werd van het leven genoten zolang het kon. Achter in de tuin, waar ik een terras legde omringd door een verhoogd bed met mediterrane planten om van de avondzon te genieten, vond ik talloze champagnekurken. Mensen naar mijn hart. Ik denk nog vaak aan ze als ik in de tuin werk of een glas bubbels drink, in de hoop dat de tuin zijn glorie dagen mag herleven. De verwarmde buitenkeuken kwam er trouwens nooit...

Rozen passen goed bij het karakter en de geschiedenis van mijn huis en tuin.

Anne Wieggers is groenauteur en tuinontwerper. Ze creëert uitbundige, natuurlijke tuinen waar mensen, vlinders en bijen niet uit weg te slaan zijn. Op deze plek in Tuinseizoen deelt ze een jaar lang haar ervaringen uit haar eigen tuin. Meer over Anne lezen? Kijk op www.Annesduurzametuin.nl

NIEUW LEVEN

In april is er heel veel dat mij blij maakt: roze appelbloesem, de eerste verse slablaadjes... Ook de kruiden in mijn 'apotheek' gaan weer aan de groei, en dat geldt ook voor de kuikentjes!

FOTO'S: ANNE WIEGERS, EEFJE DOPPEN (PORTRET)

en terugdenken aan de zonnige voorjaarsdag waarop ik het oogstte.

VALERIAAN

De meest gebruikte plant uit mijn apotheek is valerian. Wij noemen het thuis ook wel 'Snoskommer,' omdat we ons zo voorstellen dat het net zo smerig ruikt als het eten dat Roald Dahl de Grote Vriendelijke Reus voor-schotelde in het gelijknamige kinderboek. Je gebruikt de wortelstokken. Ik graaf ze op na de bloei, aangezien de bloemen heerlijk ruiken, prachtig zijn en zweefvliegen lijken te trekken. Daarna laat ik ze in de schuur (doe dit niet in huis vanwege de stank!) drogen. Dan hak ik ze fijn en bewaar ze in een luchtdichte weckpot. Bij stress of slecht slapen werkt een kop valerianthee erg goed. De geur en smaak neutraliseer je door er citroenmelisse aan toe te voegen. Veel mensen gebruiken melisse om er een ontspannende thee van te zetten. Een perfecte combinatie met valerian! Gewenning of verslaving is niet aan de orde bij valerian, en toch werkt het heel erg goed. Ik zou deze plant niet kunnen missen in mijn tuin.

LIEVEVROUWEBEDSTRO

Lievevrouwebedstro is met zijn lieve witte bloemetjes in het voorjaar een prachtig plantje in de tuin. Het is wel een echte wandelaar, dus wees voorzichtig als je het liever in toom houdt. Gedroogd geeft het een heerlijke zoete geur van stro. Het plantje wordt genoemd als dé oplossing voor zo'n beetje alle fysieke narigheden die je in een mensenleven kan tegenkomen. Dat zou ik niet zo serieus nemen. Je maakt er een heerlijke thee van, die (bij mij in ieder geval) hoofdpijn vermindert. Zoals met alle kruiden geldt ook hier: gebruik er niet te veel van. Waar een sterke kop thee van dit kruid hoofdpijn tegengaat, zorgt een hele pot juist weer vóór hoofdpijn.

Anne's apotheek

Ik ben een nuchter en praktisch mens en de eerste die naar een dokter gaat om te controleren wat er aan de hand is. Maar daarnaast geloof ik dat je kleiner ongemak, zoals bijvoorbeeld slecht slapen, prima kunt oplossen met natuurlijke middelen uit eigen tuin. Ik heb daarom een stukje van mijn tuin afgezet met een schapenhekje, waarachter zich mijn 'apotheek' bevindt. Alle kruiden die hier groeien hebben een medicinale werking, en een groot deel ervan is daarnaast ontzettend lekker om in de keuken te gebruiken. Ik heb drie favorieten.

SINT-JANSKRUID

Ik ben, zoals wel meer echte tuiniers, een behoorlijke 'winterdipper'. Ik heb licht, lucht

en ruimte nodig om mij goed te voelen en binnen zitten bij de kachel doet het tegenover-gestelde. Een kruid dat heel goed werkt tegen depressieve gevoelens is Sint-Janskruid. Ik geef wel meteen een waarschuwing! Dit kruid kan de werking van de anticonceptiepill ongedaan maken, dus kijk hier alsjeblieft mee uit. Ik wil niet verantwoordelijk zijn voor ongeplande zwangerschappen. Dat gezegd hebbende is het een ware topper uit mijn apotheek. Het probleem is alleen dat wanneer ik dit kruid het meest nodig heb, het hartje winter is en het zich heeft teruggetrokken onder de grond. Ik heb hier een oplossing voor gevonden: ik oogst het in het voorjaar, en maak er antiwinterdip-ijsklontjes van. Zo kan ik er een potje thee van zetten in de diepste krochten van de winter,

BLIJMAKERS IN APRIL

In april is mijn tuin (of nou ja, vooral mijn hart) aan het zingen. Er is eindelijk overal kleur! Het eerste eten komt uit mijn tuin, het grote zaaien voor de moestuin kan weer beginnen en het lange tuinseizoen strekt zich nog eindeloos uit.

- 1 *Camassia* of prairielelie bloeit al in april en ik zou dit bolgewas niet kunnen missen. Het is een prachtige ijle plant, die druk bezocht wordt door bijen. Ze zijn er in alle tinten wit en blauw, en sinds kort ook in het roze.
- 2 De eerste verse sla en kruiden uit mijn tuin kunnen al geoogst worden.
- 3 *Phlox divaricata* 'Clouds of Perfume' bij mijn brievenbus zorgt voor een welkome wolk parfum bij thuiskomst.
- 4 Frisse dauwdruppeltjes liggen als pareltjes op het mooie, frisgroene blad van vrouwenmantel.
- 5 Mijn appelboompjes laten deze maand hun prachtige bloesem zien.
- 6 Mijn nieuwe regenton, zodat ik geen druppel water mis om te gebruiken bij droogte (die pootjes kon ik niet laten...).

‘Deze maand kan ik niet anders dan me verheugen op het lange tuinseizoen dat weer voor me ligt.’

Chickies!

Het landelijke leven, met goed en duurzaam eten uit eigen tuin, dringt snel door tot in de bebouwde kom. Bijen worden gehouden op dakterrassen, groente wordt gekweekt op balkons, en in kleine stadstuinen worden kippen gehouden. Ook in mijn tuin scharrelen kippen rond. Ik vind het heerlijk mijn eigen eitjes te rapen en het heeft iets heel gezelligs, dat gescharrel en tevreden getok bij het onkruid wieden. Het houden van kippen maakt ook dat er bijna niets wordt weggegooid: wat in de keuken niet meer op zijn plaats is, gaat naar de kippen, of in de wormtoren. Zo worden alle restjes omgezet in iets nuttigs. Eitjes en blij kippen, goede wormenmest en blij wormen...

EITJES UITBROEDEN

Mijn kippen wonen in de kruidentuin, achter een hekje, zodat ze mijn bloemen in de rest van de tuin niet kunnen vernielen (want geloof me, dat doen ze). In de winter, wanneer ze weinig schadde aan kunnen richten, mogen ze de hele tuin door waar ze slakkeneitjes opsporen en de tijd van hun leven hebben. Het is helaas niet alleen maar romantisch en gezellig. Heb je een aantal kippen en wil je er meer? Pas dan op met zomaar een nieuwe huisgenoot introduceren. Kippen kunnen notoir gemeen zijn. Een pikorde bepalen kan lelijk aflopen.

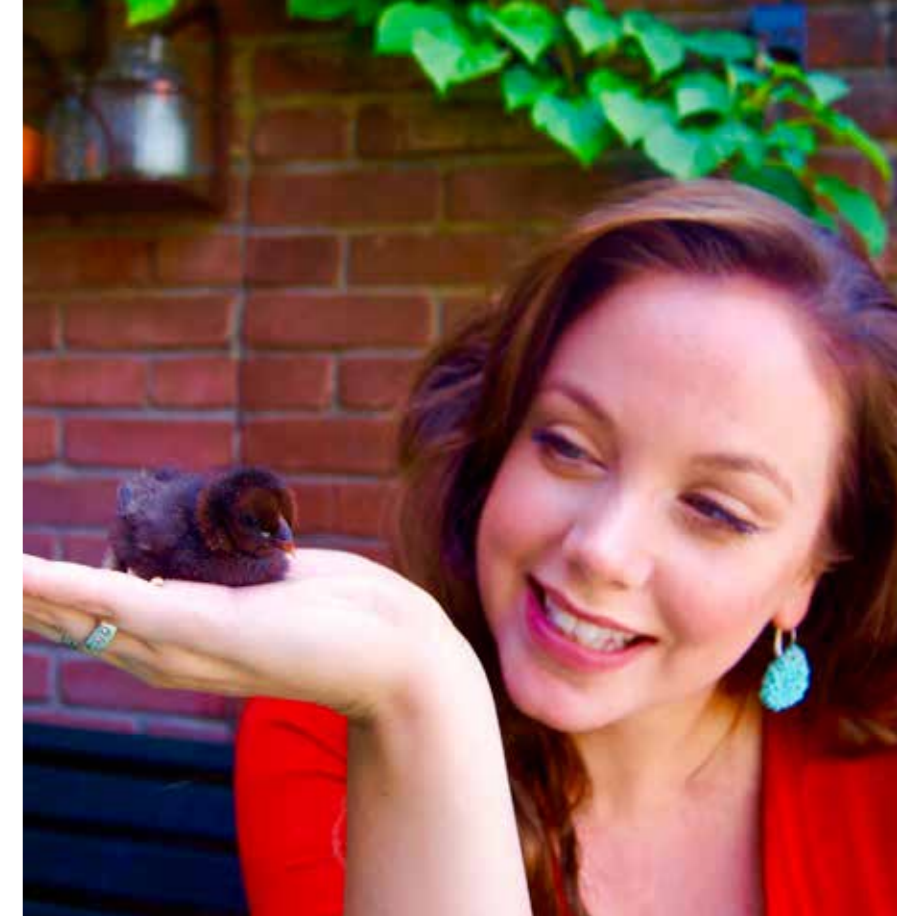
De beste optie om de vrede te bewaren, is kippen direct jong bij elkaar zetten en samen laten opgroeien, of te gaan voor het laten uitbroeden van kuikentjes. Ik ging voor het laatste. Toen een van mijn kippen broeds was (dit betekent dat het arme beest er heilig van overtuigd is dat haar levenloze en onbevuchte eitjes uit zullen komen) wisselde ik snel haar eitjes om voor bevruchte exemplaren. Vervolgens broedde ze de eitjes met een indrukwekkende standvastigheid uit en nam de kleine dotjes pluis onder haar hoede. Het is heel erg leuk om te zien hoe de kuikentjes van 'mams' les krijgen in scharrelen, drinken en het herkennen van gevaar (dit was ik, aangezien ik het niet laten kon af en toe even te kijken).

TESTOSTERON-HAANTJES

Het grote nadeel van kuikentjes is dat je niet weet of het hennetjes of haantjes worden. Testosteron is maar een onhandig stofje en maakt dat haantjes moeilijk te houden zijn en niemand zin heeft ze over te nemen, behalve op hun bord. Zodra ze hun schattige uiterlijk achter zich hebben gelaten, begint het vechten, gevolgd door pogingen tot 'kukelekuu' in de ochtend. In het begin klinken ze nog als timide pubers met de baard in de keel, en is de irritatie bij de burens nog mild. Geef je ze tijd om op stoom te komen, dan kan het gemor van omwonenden luider worden - en dat is ook wel terecht in de bebouwde kom.

Bij mij viel het afscheid nemen van mijn haantjes rondom kerst. Iedere keer als Youp van 't Hek 'Flappie' zong op de radio (en dat is erg vaak in december) dacht ik aan de schattige haantjes die nu bij oma waren, tot het tijd was voor de soep. Ben je niet zo'n weekhartige vegetariër als ik, dan zijn kuikentjes heel erg leuk. April is een mooi moment om hiermee aan de slag te gaan, zodat ze een dik verenpak hebben voordat het kouder wordt.

VOLGENDE KEER Anne vertelt je over de champignoninvasie in haar moestuin, over snoepen uit eigen tuin en over haar favorieten planten in mei.

Dit is de mater familias van het groepje. Ze houdt alles in de gaten en slaat alarm als er een kat aankomt of het water bijna op is. Mijn hond Nova kwam er al snel achter dat ze hier uit de buurt moest blijven.

